

R.C. SPROUL

*Dumnezeu în mâinile
unor păcătoși mânioși*

Aproape fiecărui om firesc

Care aude despre iad,

Îi place să creadă că va scăpa de el.

JONATHAN EDWARDS

Poate cea mai faimoasă predică ținută vreodată în America a fost predica lui Jonathan Edwards intitulată „Păcătoșii în mâinile unui Dumnezeu mânios”. Ea a fost inclusă nu doar în nenumărate cataloage de predici, ci și în multe antologii de literatură americană timpurie. Descrierea vie a stării primejdioase în care se găsesc oamenii neconvertiți ce trăiesc sub amenințarea iadului este atât de șocantă încât unii cercetători moderni au considerat-o de-a dreptul sadică.

Predica lui Edwards abundă în imagini grafice ale mâniei divine și ale groazei față de pedeapsa neîndurătoare suportată de cei răi în iad. Astfel de predici nu sunt la modă în epoca noastră și în general sunt considerate de prost gust și bazate pe o teologie plină de prejudecăți. Predicile care subliniază mânia groaznică a unui Dumnezeu sfânt îndreptată împotriva inimilor care nu se pocăiesc nu sunt deloc potrivite cu atmosfera din bisericile noastre. S-a dus perioada bolților gotice, a ferestrelor cu vitralii și a predicilor care neliniștesc sufletul, provocându-i chinuri morale. Generația noastră este una veselă, care pune accentul pe perfecționarea sinelui și are o viziune largă cu privire la păcat.

Noi gândim în felul următor: Dacă există cu adevărat un Dumnezeu, El este cu siguranță sfânt. Dar dacă este sfânt, El nu este drept. Însă dacă este și sfânt și drept, nu trebuie să ne temem, deoarece dragostea și mila Lui întrec justiția Lui sfântă. Dacă putem tolera caracterul Lui sfânt și drept, putem sta liniștiți în privința unui lucru: El nu Se poate mânia.

Dacă ne oprim să ne gândim serios fie și numai cinci secunde, observăm imediat greșeala. Dacă Dumnezeu este cât de cât sfânt, dacă caracterul Lui conține un strop de dreptate, dacă Dumnezeu există cu adevărat ca Dumnezeu, cum ar putea fi altfel decât mânios pe noi? Noi Îi încălcăm sfințenia, Îi insultăm dreptatea; Îi tratăm cu ușurință harul. Este puțin probabil ca aceste lucruri să-I facă plăcere.

Edwards a înțeles natura sfințeniei lui Dumnezeu. El a observat că oamenii păcătoși trebuie să se teamă de un astfel de Dumnezeu. Edwards nu a simțit nevoia să-și justifice teologia lui generatoare de spaimă. Obsesia lui a fost să propovăduiască sfințenia lui Dumnezeu, să o predice cu însuflețire, cu hotărâre, cu convingere și cu putere. El nu a făcut-o din plăcerea sadică de a-i înspăimânta pe oameni, ci din compasiune. Și-a iubit congregația destul de mult pentru a o avertiza de consecințele groaznice ale confruntării cu mânia lui Dumnezeu. Scopul Său nu a fost să-i facă pe membrii congregației să se simtă vinovați, ci să-i determine să înțeleagă pericolul cu care se confruntă dacă nu se convertesc.

Să vedem un fragment din această predică pentru a intra puțin în atmosfera ei:

Acestui Dumnezeu care vă ține încă deasupra gropii iadului, la fel ca și cuiva care ține în mână, deasupra focului, un păianjen sau vreo insectă dezgustătoare, Îi e scârbă de voi, și e provocat la o mânie înfricoșătoare față de voi: mânia Lui față de voi arde ca un foc; El vă privește și nu vă vede vrednici de nimic altceva decât să fiți aruncați în foc; ochii Lui sunt prea curați pentru a suporta să vă aibă în raza lor; sunteți de zece mii de ori mai scârboși în ochii Lui decât e cel mai urât șarpe veninos în ochii voștri. L-ați ofensat infinit mai mult decât l-a ofensat vreodată un rebel încăpățânat pe prințul său; și totuși nu e nimic altceva afară de mâna Sa care să vă țină de la a cădea în foc în orice moment. Numai El e motivul că nu ați mers în iad noaptea trecută; că vi s-a permis să vă treziți din nou în lumea aceasta, după ce ați închis ochii să dormiți. Și nu este alt motiv pentru care nu ați căzut în iad de

când v-ați trezit dimineața, decât faptul că mâna lui Dumnezeu v-a ținut. Nu există alt motiv pentru faptul că nu ați mers încă în iad de când stați aici în casa lui Dumnezeu, provocând ochii Lui puri prin modalitatea voastră păcătoasă și rea de a participa la închinarea Lui solemnă. Într-adevăr, nu există altă explicație care să poată fi dată ca argument pentru faptul că voi nu cădeți chiar în acest moment în iad!

Păcătoșule! Ia în considerare pericolul înfricoșător în care te afli: lucrul deasupra căruia atârni, ținut de mâna lui Dumnezeu, e un cuptor imens de mânie, o groapă lată și fără fund, plină de focul mâniei – și ești ținut deasupra ei de mâna acelui Dumnezeu a cărui mânie e provocată și aprinsă la fel de tare împotriva ta cum e împotriva celor mulți care sunt condamnați la iad. Atârni de un fir subțire de ață, iar flăcările mâniei divine ard în jurul lui, gata să-l mistuie în fiecare moment; și nu ai niciun Mijlocitor, nimic de care să te ții ca să te scapi, nimic care să te țină departe de flăcările mâniei, nimic care să fie al tău, nimic ce să fi făcut vreodată, nici ce să poți face, care să-L facă pe Dumnezeu să te cruțe pentru o clipă măcar.¹

Ritmul predicii este necruțător. Edwards dă lovitură după lovitură celor cu o conștiință încărcată din congregația lui. El folosește imagini sugestive din Biblie, toate cu scopul de a avertiza păcătoșii de pericolul în care se află. Îi previne că stau pe o pojghiță subțire de gheață, că sunt în pericolul să cadă sub propria lor greutate. Le spune că ei traversează hăul iadului pe o punte de lemn din scânduri putrede care se poate dezintegra în orice clipă. Vorbește despre săgețile invizibile care, ca o ciumă, zboară ziua în amiaza mare. Avertizează că arcul lui Dumnezeu este încordat și că săgețile mâniei Lui sunt ațintite asupra inimii lor. Descrie mânia lui Dumnezeu ca pe niște ape mari, care gonesc spre ecluzele barajului. Dacă barajul se rupe, păcătoșii vor fi înghițiți imediat de revărsarea de ape. Le amintește ascultătorilor lor că sunt într-un pericol iminent de a cădea în iad:

Răutatea voastră vă face grei ca plumbul și vă trage în jos cu mare putere și presiune către iad; și dacă Dumnezeu v-ar lăsa, v-ați scufunda imediat și ați coborî rapid, plonjând în iazul fără fund, și atunci toată sănătatea voastră și purtarea voastră de grijă și prudența voastră, ca și planurile cele mai bine imaginate, împreună cu toată neprihănirea voastră, nu ar avea mai multă putere să vă susțină și să vă păstreze afară din iad decât ar avea o pânză de păianjen în încercarea de a opri o stâncă ce cade.²

În aplicația predicii, Edwards insistă în mod deosebit pe natura și severitatea mâniei lui Dumnezeu. În gândirea lui, un rol central îl are noțiunea clară că un Dumnezeu sfânt trebuie să fie și un Dumnezeu mânios. El enumeră mai multe idei principale despre mânia lui Dumnezeu, pe care nu ar trebui să le scăpăm din vedere.

1. *Mânia lui Dumnezeu este divină.* Ea este mânia unui Dumnezeu infinit. Edwards pune în contrast mânia lui Dumnezeu cu mânia omului sau cu mânia unui rege față de supusul lui. Mânia omului are un sfârșit. Are un punct final. Este limitată. Mânia lui Dumnezeu poate continua la nesfârșit.

2. *Mânia lui Dumnezeu este cumplită.* Biblia aseamănă în mod repetat mânia lui Dumnezeu cu un teasc al furiei. În iad nu există liniște sau îndurare. Mânia lui Dumnezeu nu este doar o iritare sau o nemulțumire ușoară. Este furia mistuitoare împotriva celor care nu se pocăiesc.

3. *Mânia lui Dumnezeu este veșnică.* Nu există limite ale mâniei lui Dumnezeu împotriva celor din iad. Dacă am avea vreo compasiune pentru semenii noștri, ne-am tângui la gândul că un singur om va sfârși în abisul iadului. Nu am putea suporta să auzim strigătele condamnaților nici măcar cinci secunde. A fi expus furiei lui Dumnezeu fie și pentru o clipă înseamnă mai mult decât putem îndura. Iar a privi această scenă toată eternitatea este ceva prea îngrozitor pentru gândul nostru. Nu am vrea să fim treziți la realitate de predici ca acestea. Noi tânjim după un somn binecuvântat, după odihna unui somn liniștit.

Tragedia noastră este că în ciuda avertizărilor clare ale Scripturii și împotriva învățaturii obiective a lui Isus despre acest subiect, noi continuăm să stăm liniștiți cu privire la pedeapsa viitoare a celor răi. Dacă Dumnezeu merită să fie crezut, trebuie să înfruntăm adevărul teribil că într-o zi mânia lui cumplită se va revărsa. Edwards a spus:

Aproape fiecare om firesc care aude de iad va încerca să se convingă că el va scăpa; el depinde de puterile lui în ce privește siguranța proprie; se laudă cu realizările lui, cu ceea ce face acum, sau cu ceea ce intenționează să facă. Fiecare om face în mintea lui planuri cum ar putea să evite condamnarea și se laudă cu inventivitatea lui și crede că planurile lui nu vor falimenta.³

Cum reacționăm la predica lui Edwards? Ne provoacă ea un sentiment de frică? Ne supără? Ne simțim ca aceia mulți care nu au nimic de făcut decât să disprețuiască orice idee despre iad și despre judecata veșnică? Considerăm mânia lui Dumnezeu un concept primitiv sau respingător? Este o insultă pentru noi până și ideea de iad? Dacă așa stau lucrurile, este clar că Dumnezeul căruia ne închinăm nu este un Dumnezeu sfânt: de fapt, El nu este deloc Dumnezeu. Dacă disprețuim justiția lui Dumnezeu, nu suntem creștini. Suntem într-o poziție care este la fel de periculoasă ca cea pe care a descris-o atât de plastic Edwards. Dacă urâm mânia lui Dumnezeu, o facem pentru că Îl urâm pe Dumnezeu însuși. Putem protesta cu vehemență împotriva acestor acuzații, dar vehemența noastră nu face altceva decât să confirme ostilitatea noastră față de Dumnezeu. Putem spune răspicat: „Nu, nu-L urăsc pe Dumnezeu; îl urăsc pe Edwards. Dumnezeu este foarte prietenos față de mine. Dumnezeul meu este un Dumnezeu al dragostei.” Dar un Dumnezeu iubitor care nu este și mânios nu este Dumnezeu. Este un idol plămădit de noi, ca și cum l-am fi săpat în piatră.

Jonathan Edwards a mai avut o predică celebră, care poate fi privită ca o continuare la „Păcătoșii în mâinile unui Dumnezeu mânios”. Pe aceasta a intitulat-o: „Oamenii sunt din fire dușmani ai lui Dumnezeu.” Dacă mi-aș îngădui să îmbunătățesc titlul lui Edwards, aș sugera mai degrabă titlul: „Dumnezeu în mâinile unor păcătoși mânioși”.

Dacă nu suntem convertiți, un lucru este sigur: Îl urâm pe Dumnezeu. Biblia afirmă fără echivoc acest lucru. Noi suntem dușmanii lui Dumnezeu. Îl urâm pe Dumnezeu la fel de natural cum ploaia udă pământul când cade pe el. Supărarea noastră se poate transforma în crimă. Tăgăduim cu înverșunare ceea ce abia am terminat de scris.

Nu ne este deloc greu să recunoaștem că suntem păcătoși. Admitem fără probleme că nu-L iubim pe Dumnezeu așa cum ar trebui. Dar cine dintre noi va admite că-L urăște pe Dumnezeu?

Romani 5 ne învață limpede: „...atunci când eram vrăjmași, am fost împăcați cu Dumnezeu, prin moartea Fiului Său” (Rom. 5:10). Tema centrală a Noului Testament este reconcilierea. Dar reconcilierea nu este necesară pentru oamenii care se iubesc. Dragostea lui Dumnezeu față de noi nu poate fi pusă la îndoială. Umbra îndoielii apasă asupra noastră. Dragostea noastră față de Dumnezeu este pusă la îndoială. Minteă umană naturală, ceea ce Biblia numește „minteă firească” se află în dușmănie cu Dumnezeu.

Ne descoperim ostilitatea firească față de Dumnezeu prin puțina apreciere pe care o avem pentru El. Îl considerăm nevrednic de devoțiunea noastră totală. Nu ne găsim delectarea în contemplarea Lui. Chiar pentru creștini, închinarea este adesea dificilă și rugăciunea o datorie apăsătoare. Tendința noastră naturală este să fugim cât mai departe posibil de prezența Lui. Cuvântul Lui ricoșează din mințile noastre la fel cum o minge de baschet ricoșează din panou.

În mod natural, atitudinea noastră față de Dumnezeu nu este doar una de indiferență, ci una de răutate. Noi ne împotrivim conducerii Lui și refuzăm domnia Lui peste noi. Inimile noastre firești sunt lipsite de dragoste pentru El; sunt reci, înghețate față de sfințenia Lui. În mod natural, dragostea lui Dumnezeu nu este în noi.

După cum observa Edwards, nu este suficient să spui că mintea naturală a omului Îl vede pe Dumnezeu ca un dușman. Trebuie să fim mai expliciti. Dumnezeu este dușmanul nostru *mortal*. El reprezintă cea mai mare amenințare pentru dorințele noastre păcătoase. Repulsia Lui față de noi este absolută, fără a cunoaște gradații inferioare. Oricât de mult s-ar strădui teologii și filozofii, nu ne vor putea convinge să-L iubim pe Dumnezeu. Noi Îi disprețuim până și existența, și am face tot ce ne stă în putere ca să scăpăm universul de prezența Lui sfântă.

Dacă Dumnezeu Și-ar pune viața în mâinile noastre, nu ar fi în siguranță nici măcar o clipă. Nu L-am ignora, L-am distruge. Această acuzație poate părea exagerată și iresponsabilă, dar asta numai până când citim cu atenție ce s-a întâmplat când Dumnezeu S-a arătat în Cristos. Cristos nu a fost omorât dintr-o simplă neglijență, ci cu bună știință de către niște oameni răi. Mulțimile au urlat cerându-I sângele. Nu a fost suficient să scape de El, ci a trebuit ca oribilei fapte să-i adauge disprețul și umilirea. Știm că natura Lui divină nu a pierit pe cruce. Doar umanitatea Lui a fost supusă morții. Dacă Dumnezeu Și-ar fi expus natura Lui divină execuției, dacă Și-ar fi făcut vulnerabilă esența Lui divină piroanelor celor care Îl executau, atunci Cristos încă ar fi mort și Dumnezeu n-ar mai exista în cer. Dacă sulița ar fi străpuns sufletul lui Dumnezeu, răzvrătirea ultimă ar fi avut succes, și omenirea ar fi acum stăpână.

Dar – protestăm noi – noi suntem creștini. Noi Îl iubim pe Dumnezeu. Am trăit experiența împăcării cu El. Am fost născuți din Duhul și dragostea lui Dumnezeu a fost turnată în inimile noastre. Nu mai suntem dușmani, ci prieteni. Toate aceste lucruri sunt adevărate pentru creștini. Dar trebuie să fim atenți și să ne amintim că la convertire natura noastră umană nu a fost anihilată. Vestigiile naturii noastre căzute persistă în noi, și ne luptăm în fiecare zi cu ele. Mai rămâne un ungher al sufletului care nu își găsește plăcerea în Dumnezeu. Vedem colțurile naturii noastre căzute în păcatul care continuă să ne înlănțuie și putem să o identificăm în închinarea noastră letargică. Se manifestă chiar și în teologia noastră.

S-a spus că, din punct de vedere istoric, în cadrul bisericii creștine concurează pentru acceptare trei genuri de teologii: pelagianismul, semi-pelagianismul și augustinianismul.

Pelagianismul nu este creștin. Este doar sub-creștin, dar are un puternic accent anti-creștin. Este de fapt o teologie a necredinței. Faptul că este o strangulare pentru multe biserici e o dovadă a puterii urii omului firesc față de Dumnezeu. Pentru un pelagian sau un liberal nu există nicio acțiune supranaturală. El nu crede în minuni, în dumnezeirea lui Cristos, în Ispășire, Înviere, Înălțare sau în a doua venire. Într-un cuvânt, în pelagianism nu există creștinism biblic. Este păgânism deghizat ca evlavie.

Ce putem spune despre semi-pelagianism? Acesta este evident creștin, mărturisind cu înflăcărare dumnezeirea lui Cristos și având o credință fermă în Ispășire, Înviere și celelalte doctrine. Semi-pelagianismul este dominant printre creștinii evanghelici și probabil reprezintă teologia mării majorității a celor care citesc această carte. Dar sunt convins că, în ciuda tuturor meritelor lui, semi-pelagianismul este totuși o teologie a compromisului cu înclinațiile noastre naturale. Are un defect izbitor în privința modului în care Îl înțelege pe Dumnezeu. Deși acceptă sfințenia lui Dumnezeu și declară sus și tare că crede în suveranitatea Lui, nutrește totuși iluzia că putem să ne apropiem singuri de Dumnezeu, că putem „decide” să ne naștem din nou. El declară că oamenii căzuți, care sunt dușmani ai lui Dumnezeu, pot fi convinși să se împace cu Dumnezeu chiar înainte ca inimile lor păcătoase să fie schimbate. Această teorie susține că există oameni care nu sunt născuți din nou, dar care caută împărăția și intră în împărăția despre care Cristos a spus că nu poate fi văzută și nu se poate intra în ea fără naștere din nou. Între evanghelicii de astăzi există păcătoși neconvertiți care sunt morți în păcatele și greșelile lor și care vin ei singuri la viață alegând să se nască din nou. Cristos a spus clar că oamenii morți nu pot alege nimic, că firea pământească nu este de niciun folos și că trebuie să ne naștem din Duhul înainte chiar de a vedea împărăția lui Dumnezeu, necum de a intra în ea. Eșecul mișcării evanghelice moderne este eșecul de a înțelege sfințenia lui Dumnezeu. Dacă această idee ar fi înțeleasă, nu ar mai exista discuții despre dușmanii de moarte ai lui Cristos, care vin la El prin propria lor putere.

Doar în augustinianism harul ocupă un rol central. Când înțelegem caracterul lui Dumnezeu, când pricepem ceva din sfințenia Lui, atunci începem să înțelegem radicalitatea păcatului și a neputinței noastre. Păcătoșii neputincioși pot supraviețui doar prin har. Puterea noastră este zadarnică în ea însăși, fără ajutorul unui Dumnezeu îndurător suntem neputincioși din punct de vedere spiritual. S-ar putea să nu ne placă să acordăm atenție mâniei și dreptății lui Dumnezeu, dar până când nu ne convingem de aceste aspecte ale naturii lui Dumnezeu, nu vom putea aprecia lucrarea care s-a făcut pentru noi prin har. Predica lui Edwards despre păcătoșii în mâinile lui Dumnezeu nu a urmărit să insiste pe flăcările iadului. Accentul nu cade pe hăul mâniei, ci pe mâinile lui Dumnezeu care ne susțin și ne scapă de ea. Mâinile lui Dumnezeu sunt mâini îndurătoare. Doar ele au puterea de a ne scăpa de la o distrugere sigură.

Cum putem iubi un Dumnezeu sfânt? Răspunsul cel mai simplu pe care îl pot da la această întrebare esențială este că nu putem. A iubi un Dumnezeu sfânt trece dincolo de puterea noastră morală. Singurul gen de Dumnezeu pe care Îl putem iubi prin natura noastră păcătoasă este un Dumnezeu nesfânt, un idol făcut de mâinile noastre. Dacă nu ne naștem din Duhul lui Dumnezeu, dacă Dumnezeu nu ne toarnă dragostea Lui sfântă în inimile noastre, dacă nu Se pleacă în harul Lui pentru a ne schimba inimile, noi nu-L vom

iubi. El este Cel care ia inițiativa pentru a ne restaura sufletele. Fără El nu putem face niciun lucru drept, fără El suntem condamnați la înstrăinare veșnică de sfințenia Lui. Îl putem iubi doar pentru că El ne-a iubit întâi.

Iubirea unui Dumnezeu sfânt necesită har, har suficient de puternic pentru a străpunge inimile noastre împietrite și a ne trezi sufletele muribunde.

Dacă suntem în Cristos, deja am fost treziți la viață. Am fost treziți din moarte spirituală la viață spirituală. Dar încă mai „ațipim” și uneori umblăm ca niște somnambuli. Încă ne mai e frică să ne apropiem de Dumnezeu. Încă tremurăm la poalele muntelui Său sfânt.

Pe măsură ce creștem în cunoașterea Lui, căpătăm o dragoste mai profundă pentru puritatea Lui și un sentiment mai profund al harului Său. Învățăm că El este cu totul vrednic de adorarea noastră. Roada dragostei noastre tot mai aprinse pentru El este creșterea reverenței față de Numele Său. Acum Îl iubim pentru că Îi vedem frumusețea. Acum Îl adorăm pentru că Îi vedem măreția. Acum Îl ascultăm pentru că Duhul Lui cel Sfânt locuiește în noi.

Să permitem sfințeniei lui Dumnezeu să ne atingă viețile

Meditează la ce ai învățat și ai redescoperit despre sfințenia lui Dumnezeu, și apoi răspunde la următoarele întrebări. Folosește un jurnal în care să-ți consemnezi răspunsurile referitoare la sfințenia lui Dumnezeu sau discută-le cu un prieten.

1. Care este reacția ta la predica lui Jonathan Edwards? Te îndeamnă ea la compasiune?
2. În ce mod înțelegerea mâniei lui Dumnezeu te ajută să-L cinstești pe Dumnezeu ca pe un Dumnezeu sfânt?
3. Cum te poate ajuta Dumnezeu ca să-L iubești?

Note:

1. Jonathan Edwards, *Păcătoșii în mâinile unui Dumnezeu mânios*, Oradea, Editura Cristianus, 2007, pag. 16-17.
2. Ibid., pag. 14-15.
3. Ibid., pag. 11.

(Acest material reprezintă capitolul 9, pag. 181-192, din cartea *Sfințenia lui Dumnezeu* de R.C. SPROUL, apărută la Editura Imago Dei din Oradea în anul 2009. Capitolul acesta a fost postat cu acordul Editurii Imago Dei.